

متفاوت ترین بقعه امامزادگان این سرزمین، آستان امامزادگان زید و رحمان از نوادگان امام جعفر صادق (ع) است که ویژگی منحصر به فرد دارد. این بقعه با داشتن ۳ گنبد رفیع با عنوان سه گنبدان نیز شناخته شده و در سال ۱۳۴۶ به عنوان یکی از آثار ملی به ثبت رسیده است. برای تماشای این بنای مذهبی خاص که در اسناد تاریخی قدمت آن در قرون ۷ و ۸ هجری ثبت شده است باید راهی جنوب غربی

روستای پلنگ آباد در ۲۴ کیلومتری شرق اشتهارد در کنار جاده کرج شوید. گنبدهای این امامزاده که می توان از آن به عنوان ترکیبی از دوره های مختلف یاد کرد، به ترتیب گنبد شرقی، غربی و شمالی، مربوط به دوره های ایلخانی، تیموری و صفویه هستند. این بقعه در وسط محوطه بزرگ قرار دارد و حصار آجری و چشم انداز زیبایی دارد.

سه گنبدان

دوشنبه
۸ خرداد ۱۴۰۲
شماره ۴

۳

منطقه ۲۰ حرم حضرت عبدالعظیم حسنی

- **قدمت:** بخش های مختلف به دوره های ایلخانی، صفوی و قاجار برمی گردد.
- **پیشینه و نسب:** با ۴ واسطه به امام حسن مجتبی (ع) می رسد.
- **نشانی:** شهری، میدان مدرس
- **ویژگی:** شهر تاریخی ری با قدمتی بیش از ۸ هزار سال

همچون نگینی در جنوب تهران می درخشد اما بیش از آن،

ری به دلیل قرار گرفتن حرم سیدالکریم در آن محدوده شناخته شده است. جایی که از آن به نام «زاویه مقدسه» نیز یاد می شود و دلیل این نامگذاری نیز وجود آستان امامزادگان حمزه (ع) و طاهر (ع) و حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) است. علاوه بر اینها براساس اعلام سازمان اوقاف ۴۲ امامزاده دیگر در ری وجود دارد که بقعه بی بی شهربانو در منطقه امین آباد، بقعه جوانمرد قصاب و قبرستان ابن بابویه (محل دفن بسیاری از مشاهیر) از جمله آنهاست. در این میان حرم حضرت عبدالعظیم که سال ۱۳۳۴ به عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده، قدمت سر در آجری در گاه اصلی اش به زمان حکومت آل بویه برمی گردد و براساس روایات، ثواب زیارت اینجا هم در دیف با زیارت سیدالشهدا (ع) است.

منطقه ۱۷ امامزاده حسن ۴

- **قدمت:** بیش از ۲۰۰ سال
- **پیشینه و نسب:** پسر عموی حضرت عبدالعظیم حسنی و از نوادگان امام حسن مجتبی (ع)
- **نشانی:** خیابان قزوین، دوراهی قیان
- **ویژگی:** محل امروزی بازار و صحن امامزاده حسن در گذشته محل تردد در شبکه ها از خط آهن تا امامزاده حسن (ع) بود و امروز پاساژهایی اطراف امامزاده اینجا را به پاتوق زیارت و خرید تبدیل کرده است. معماری محوطه امامزاده متعلق به زمان قاجار و گنبد امامزاده ترکیبی از کاشی های سفید و فیروزه های است که دور تا دور به وسیله کتیبه های که آیات قرآنی روی آن حک شده، پوشانده شده که مربوط به زمان ناصرالدین شاه است. روی مرقد امامزاده نیز با خط نستعلیق اشعار و ذکر صلوات نوشته شده که این آثار نیز از زمان فتحعلی شاه قاجار به یادگار مانده و مقرنس کاری و آیین کاری معاصر رواق و حرم نیز سال ۱۳۵۸ شمسی از سوی محمدرضا نوید انجام شده است.

فیروزه هایی که در جنوب شهر می درخشند

آری مرام اهل محبت زیارت است

✓ **مهدیه تقوی راد**
ارادت مردم ایران به امامزادگان عظیم الشان بر هیچ فردی پوشیده نیست؛ آستانی که همچون نگینی در تمام شهرها و روستاها می درخشند. در مناطق جنوبی آستان تهران نیز گنبد و بارگاه هایی وجود دارد که همگی ملجا و مامن دلدادگان هستند. اگر چه در برخی مناطق این محدوده بیش از یک امامزاده وجود دارد و در برخی دیگر بارگاه امامزاده ای دیده نمی شود.

منطقه ۱۵ امامزاده اهل بن علی

- **قدمت:** بیش از ۲۰۰ سال
- **پیشینه و نسب:** از نوادگان امام حسن مجتبی (ع)
- **نشانی:** میدان خراسان، خیابان خاوران، خیابان تفرشی، کوچه شهید سمنانی
- **ویژگی:** این منطقه از قدیم به رویش گل های زرد در آن معروف بوده و هنوز هم اهالی قدیمی محل، این بقعه را به امامزاده گل زرد هم نام می برند. در صحن امامزاده، گورستان کوچکی است که قدمتی دو بیست ساله دارد و براساس آنچه روی دیوار اینجا نصب شده، صاحب بقعه از نوادگان امام حسن مجتبی (ع) است. اما در گذشته، زیارت نامه ای در حرم موجود بوده که ایشان را از پسران حضرت علی (ع) و برادر امام حسین (ع) معرفی می کرده است. در باره علت شهادت وی نیز گفته اند ظاهراً پای ایشان هنگام عبور از آب بند لغزید و باعث خرابی آن شد و روستائیان هم با بیل بر سرش زدند و پس از شهادتش متوجه اشتباه خود شدند و برای جبران کارشان، مقبره ای برای آن معصوم ساختند.

منطقه ۱۸

امامزاده زید

- **قدمت:** براساس ارزیابی کارشناسان تاریخ بخش هایی از این بنا به پیش از سلسله صفویه بازمی گردد.
- **پیشینه و نسب:** از نوادگان امام زین العابدین (ع)
- **نشانی:** بزرگراه آیت الله سعیدی، نرسیده به سه راه نعمت آباد، محله وصفنار، کوچه امامزاده
- **ویژگی:** گفته می شود زمانی که زید بن علی قصد ملاقات با امام رضا (ع) را داشت، در بین راه مأموران مأمون عباسی او را یافته در این محل ایشان را به شهادت رساندند. بقعه امامزاده زید (ع) ۳۵۰ متر مربع مساحت دارد و طرح داخلی حرم به صورت هشت ضلعی و سقف آن به صورت ضربی و سفید کاری و گنبد بقعه کاشی کاری و نماهای خارجی ساختمان با کاشی های خشتی نماسازی شده است. محوطه بقعه بیش از ۳ هکتار وسعت دارد و زائران ترجیح می دهند بعد از زیارت، در فضای باز اطراف بقعه با پهن کردن زیرانداز لحظاتی را کنار هم سپری کنند. چند سال قبل شهرداری منطقه ۱۸ زائرسرای در ضلع شمالی این بقعه ایجاد کرد که سالن کنفرانس و اتاق های استراحت برای بانوان و آقایان دارد. از آثار دیرین اینجا تنها صندوق روی مرقد مطهر باقی مانده است.

بقاع متبرکه در جنوب کشور تعدد دارد شوق زیارت

در جنوب ایران و تنها در ۴ استان فارس، کرمان، بوشهر و هرمزگان، هزاران بارگاه متبرک وجود دارد که تمام آنها به تأیید سازمان اوقاف و امور خیریه رسیده اند. گنبد فیروزه ای این امامزاده ها شهرها و روستاهای جنوب کشورمان را مزین و نورانی کرده اند و غیر از اهالی، مسافران هم به شوق زیارت به این مناطق سفر می کنند.

هرمزگان / امامزاده سید مظفر

نشانی: بندرعباس، بلوار امام خمینی (ره)
مشخصات: یکی از معروف ترین امامزادگان بندرعباس است که نمیش با ۵ واسطه به امام موسی کاظم (ع) می رسد. زمانی که جو عمومی بغداد نا آرام بود، ایشان به هرمزگان مهاجرت و در قرن چهارم هجری وفات کردند. ساختمان این امامزاده گنبدی با ۴ مناره میناکاری شده با رنگ آبی نیلگون آسمانی، کمی با ساحل دریا فاصله دارد و آرامش خاصی به زائران می دهد.

بوشهر / امامزاده شاهزاده عبدالمهمن

نشانی: ۱۲ کیلومتری جنوب بوشهر، محله امامزاده، منطقه ریشهر
مشخصات: شاهزاده عبدالمهمن براساس اسناد تاریخی از فرزندان حضرت عباس (ع) و دانشمندی که در زمان خلافت هارون الرشید عباسی به مصر و سپس به ایران مهاجرت کرد و در بوشهر ساکن شد و در همانجا در ۳۱۲ قمری درگذشت. بنای اصلی این امامزاده بر اثر زلزله تخریب اما بعدها بازسازی شده است. آخرین بازسازی آن هم به سال ۱۳۸۶ بازمی گردد.

کرمان / امامزاده محمد

نشانی: خیابان ۱۷ شهریور، چهارراه بهار
مشخصات: براساس آمار سازمان اوقاف و امور خیریه ۲۵۰ امامزاده و بقعه متبرکه در کرمان وجود دارد که امامزاده محمد یکی از آنهاست. آرامگاه فعلی امامزاده در زمینی به مساحت ۵ هزار متر مربع با پلائی مستطیل شکل ساخته شده و به درختان سرو و کاج محوطه اش نیز معروف است. کارشناسان، قدمت اولیه بنای امامزاده محمد (شاهزاده محمد) را به اواسط دوران صفویه نسبت می دهند.

قشم / امامزاده سید مظفر

نشانی: قشم، ضلع شمالی میدان جهاد
مشخصات: این بارگاه ملکوتی به عنوان نگین جزیره قشم شناخته می شود و امامزاده ای که نسب ایشان با ۵ واسطه به امام علی (ع) می رسد. بنای ساختمان بقعه، شبستانی به مساحت ۱۵۰ متر مربع به همراه گنبد و ۲ گلدسته دارد و در صحن این امامزاده نیز پیکر ۱۲ شهید دوران دفاع مقدس آرمیده است.